

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א
לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע
בביהכ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מספר 249

נשא תשע"ב

ממעל. אותה נשמה, כאשר נגזר עליה לרדת למטה, היא סרבה, באמרה שאין לה כל טעם בעולם השקר, שאליו היא נשלחת. עד שלבסוף גורשה מן השמים אל הגוף המיועד עבורה.

נמצא אפוא שכולנו "בני הגרשני" - בני הנשמה שגורשה מן השמים. והמטרה שלשמה הגענו לזה העולם, היא: "לעבוד", כלומר כדי לעבוד את בוראנו, "ולמשא" - על מנת לשמש כמרכבה לשכינה.

דא עקא שמציאות חיינו מלמדת, כי אדם מצליח לעמוד בכבוד בכל המשימות והדרישות הגשמיות שהוא מציב לעצמו. הוא מסוגל לעבוד כעשר שעות ביממה, ולעתים אף יותר מכך, אולם כאשר הוא מגיע לתפלה או לשעוריו היומי, הוא חש בעייפות גדולה, ותוך דקות ספורות נשמת ראשו והוא נרדם.

לכן מדגישה התורה את מה שעלינו לזכר היטב: "זאת עבודת משפחות הגרשני לעבד ולמשא", יש לנו מטרה ברורה בעולם הזה - עבודת ה' ומשא המרכבה. וחלילה לנו מהפיכת היוצרות, לחשוב שמשימת חיינו היא לעבוד את עבודתנו הגשמית, ואלו הרוחניות - התפלה והלמוד - תעיק עלינו כמשא. באפן זה נצליח לשמור את צלם האלוקים שבנו כראוי.

ואיך נעשים מרכבה לשכינה?

על ידי שאדם מכניע את עצמו הוא נעשה מרכבה לשכינה.

דוגמא ומופת להכנעה, הוא רבי אלחנן פרלמוטר, ר"מ בשיבת חדרה. הוא לא זכה לילדים משלו, ולעת זקנותו, אחר שהתחתן פעם נוספת, הוזמן עם רעייתו להתארח אצל אחד מתלמידיו בחג.

ספרה בעלת הבית: בחג עצמו שהתה במטבח ועסקה במלאכות שונות, ורבי אלחנן פרלמוטר ישב בסלון ולמד.

לאותה אשה יש בן ושמו אלחנן, וכך, בהיותה טרודה בעבודותיה, לא שמה לב מי נמצא בסלון והכריזה: "אלחנן, בוא תוריד את הפח!..."

מיד התייצב הרב אלחנן פרלמוטר במטבח ואמר: "תני לי בבקשה את שקית הזבל".

"חלילה", נבהלה האשה, "לא היה עולה בדעתי כדבר הזה, שהרב יוריד את הזבל! התכוונתי לבקש זאת מבני, שגם הוא נקרא אלחנן!"

"ופקדת אלעזר בן אהרן הכהן שמן המאור וקטרת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה פקדת כל המשכן וכל אשר בו בקדש ובכליו" (ד, טז)

ברש"י: ופקדת אלעזר - שהוא ממנה עליהם לשאת אותם. שמן המאור וקטרת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה - עליו מטל לצוות ולזרז ולהקריב בעת חניתן. פקדת כל המשכן - ועוד היה ממנה על משא בני קהת, לצוות איש על עבודתו ועל משאו.

איזה תפקיד רם ומכובד יותר - סבל או מנהל? הכל יודעים שמנהל מכובד יותר וגם מרויח יותר. אולם בתורה יש דרוג שונה לתפקידים מכובדים.

הנה, הכתוב מונה את תפקידיו של אלעזר בן אהרן הכהן, והראשון שבהם הוא: "ופקדת אלעזר בן אהרן הכהן שמן המאור" וגו', ומסביר רש"י שהוא היה ממונה לשאת אותם, ובתלמוד ירושלמי (שבת פרק י' הלכה ג') מובא שאלעזר בעצמו היה נושא את המשא הזה. אם כן, מדוע מספרת לנו התורה קודם כל על התפקיד הזה, שהוא, לדעתנו, פחות מכובד, ורק אחר כך על תפקידיו הנהוליים, וכפי שמסביר רש"י: "עליו מטל לצוות ולזרז וכו'", היה ממונה על משא בני קהת, לצוות איש על עבודתו ומשאו.

אלא, אומר המשגיח, רבי יצחק גולדווסר שליט"א בספרו "יצפן לישרים תושיה", מכאן אנו למדים שבעיני התורה, בדברים שבקדושה, סדר החשיבות אינו כפי שאנו מורגלים בחיי החולין שלנו. לא המנהל חשוב, אלא מי שעושה את המעשים בגופו, וככל שטורח יותר, הוא נחשב יותר.

וכמו כן מצינו בעגלות שתרמו הנשיאים לנושאי המשכן (ז, א-ט). שש עגלות היו, ארבעה מהן נתנו לבני מרי שנשאו את המשאות הכבדים, ושתיים מהן נתנו לבני גרשון שנשאו את המשאות הקלים יותר. ומה נתן לבני קהת? כלום! מדוע? התורה בעצמה מסבירה לנו: "ולבני קהת לא נתן, כי עבדת הקדש עלהם, בכתף ישאו". כי כך יש לנהוג בדברים שבקדושה, ביותר עמל, ביותר מאמץ - "בכתף ישאו".

"זאת עבודת משפחות הגרשני לעבד ולמשא" (ד, כד) בספר "רביז הזהב" דרש רבי ישראל דב גרנטר זצ"ל פסוק זה בדרך רמז:

בתוך כל אחד מאתנו ישנה נשמה שהיא חלק אל-ק

"לא", התעקש הרב. "אם אני אוכל כאן, עלי לסייע גם בהורדת שקית הזבל"
ולא עזר לה כלום. רבי אלחנן לא זו משם עד שקבל לידיו את שקית הזבל וירד עמה למטה...
אדם המגיע למדרגה כזו של הכנעה עצמית - הריחו בגדר מרכבה לשכינה הקדושה בעולם.

"דבר אל בני ישראל, איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם, למעל מעל בה', ואשמה הנפש ההיא" (ה, ו)

המלה "חימה", אומר ה"חם סופר", טמונה במלים "יעשו מכל חטאת האדם" בראשי התבות. ולמעשה, המלה "חימה" בראשי תבות מופיעה בארבעה פסוקים בתנ"ך, ובכל מקום סדר האותיות משתנה, הכל לפי הענין, כפי שניזכר.

בפסוק "איש או אשה כי יעשו מכל חטאת

האדם", היות שמדובר באנשים שעושים עברות, הסדר הוא "יעשו מכל חטאת האדם", האותיות "י-ה" בצדדים, כך שהאותיות "מח" מחוברות באמצע, מח הוא מלשון למחות, וזהו מצב שאינו מבשר טובות לחוטא.

המקום השני שבו מופיעה המלה "חימה" בראשי תבות, הוא בפסוק (תהלים קד, לה): "יתמו חטאים מן הארץ". כי אמנם אם האדם לא שב בתשובה, יש עליו ח"ו חימה, ולכן נאמר עליו: "יתמו חטאים מן הארץ", כאשר האותיות "י-ה" שוכנות בצדדים, ובאמצע נוצרת המילה "חם", המסמלת את ה"חמה".

אולם כאשר החוטא חוזר בתשובה משתנה המצב, ועל כך רומז הכתוב בפסוק (תהלים לג, ה): "חסד י-ה-ו-ה מלאה הארץ", כלומר, בין אותיות "חם" תפרדנה האותיות י-ה, וכך הוא ישיב את חמת ה' מעליו.

וכאשר החוטא חוזר בתשובה ועולה מדרגה לדרגה, עוונותיו הופכים לזכויות, והוא מגיע לבחינת "חדות י-ה-ו-ה היא מעזכם" (נחמיה ח, י). אכן, במצב זה ה"חימה" מאד רחוקה ממנו, שכן בין האות ח' לאות מ' מפרידות אותיות "י-ה".

"ופרע הכהן את ראש האשה" (ה, יח)

רש"י: סותר את קליעת שיערה כדי לבזותה, מכאן לבנות ישראל שגלוי הראש גנאי להן.

רוחות השכלה וקלקול שחדרו לכרם מחנה ישראל

עיוותו את הישר וסלפוהו, וכך - במקום לראות בפריעת ראש האשה גנות ובושה, היו שסברו ההפך והעדיפו ללכת בגלוי ראש.

בענין זה ספר הרב וולך בהגדה של פסח "מעשה רב" את המעשה הבא:

רבי צבי הירש מליסקא זצ"ל זך עינים היה, ולא הביט מחוץ לד' אמותיו, וכך לא היה מודע לפרצות שנבקעו להן בעיירתו בדמות נשים נשואות שפרעו את שער ראשן.

באחד הימים נקרא הרב לערך חופה וקדושין בחצר בית הכנסת, הוא התעטף באדרתו ויצא אל הקהל שכבר התאסף, אך המחותנים עדין התמהמהו בשל חלוקי דעות בענין הנדוניה.

זמן מה עמד הרב בראש שחוח ובעינים עצומות כששפתיו מרחשות דברי תורה, אך השעה התאחרה, הצבור נרגן וגם סבלנותו שלו פקעה לבסוף, נשא את ראשו ופקח עיניו, ומה שראה לא נשא חן בעיניו.

סוף סוף נשמע קול השירה, ולשמחת הקהל הובא החתן ולאחריו הכלה. לאחר שנערכה החופה, והרב נטל את ידיו לסעודת המצוה ואכל כזית, לא הצליח לכלוא עוד את סערת רוחו וקרא: "איני מבין... מדוע לא ספרתם לי? האם יש בי עולה? וכי חטאתי כלפיכם? האם איני רבכם?... צרה כזו פשתה בקהלה, ואף אחד לא בא לספר לי כדי שאתפלל...".

הביט בו הצבור בחסר הבנה, כשאיש אינו מבין על מה המהומה.

והרב המשיך: "לפני החופה נשאתי את מבטי - ואוי לעינים שכך רואות... המון נשים מבוגרות, ואפילו כאלו ששיבה נזרקה בשערך, עומדות עם מחלפות שער!... מדוע לא באתם לספר לי כי נערות כה רבות לא מצאו את זיוגן והן עדין רווקות?!...".

לא נחה רוחו עד שקרא: "אם יש לי זכות בשמים, הריני מעתיר, שכל הנשים גלויות הראש תנשאנה עוד השנה..."

לשמע דבריו החלה סערת רוחות עזה בציבור, בעלים רבים קרבו אל הרב ובקשו ממנו להעביר את רע הגזרה, יען כי נשואות הן הנשים הללו, ויש להן בעלים...

בתחלה סרב הרב להאמין לדבריהם, אך כשהשתכנע אמר: "את הנעשה אין להשיב, אך כוונתי היתה שהנשים תכסינה ראשן עוד השנה, אם כך ואם כך...".

וכך עלה בידו לחסום את הפרצה.

